

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Psychologia kliniczna
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Psychologia
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	6
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	36 godz.
Cykl dydaktyczny	2022/2023 zimowy
Semestr studiów	6
Rok studiów	3
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Joanna Franczyk-Glita (e-mail: jfranczyk-glita@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia	ECTS
6	18 godz.	18 godz.	6

2. Cele przedmiotu

C1	<p>Przedstawienie podstawowych pojęć i założeń psychologii klinicznej, zadań zawodowych psychologa klinicysty funkcjonującego w obszarze terapii wychowania i edukacji, a także przybliżenie spectrum problemów klinicznych występujących w biegu życia człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń zdrowia psychicznego, wskazywanie instytucjonalnych i specjalistycznych form pomocy oraz budowanie twórczego stosunku Studentów do zdobywanej wiedzy i kompetencji z zakresu psychologii klinicznej.</p>
----	--

3. Wymagania wstępne

Psychologia kliniczna wymaga wcześniejszego zaliczenia psychologii rozwoju człowieka cz.1. i 2.

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Wie o podstawowych zadaniach i celach psychologii klinicznej oraz jej subspecjalizacji: prewencji - diagnozie (również prognozie) - terapii. Wie o zasadach opracowania diagnozy nozologicznej, funkcjonalnej oraz psychospołecznej. Wie o zasadach kontaktu psychologicznego z pacjentem, wykorzystania tzw. wrażliwości klinicznej oraz znanych technik badania psychologicznego do przygotowania oceny i diagnozy pacjenta. Wie o możliwości wykorzystania podstawowych paradygmatów psychologii do przygotowania diagnozy zaburzeń oraz planowania leczenia.	EUK7_W1, EUK7_W4, EUK7_W8, EUK7_W9
U1	Umiejętności: Kształtuje podstawowe umiejętności psychologa klinicznego w odniesieniu do poszczególnych subdyscyplin psychologii klinicznej. Zdobywa umiejętności badania klinicznego, opracowania diagnozy oraz planowania koniecznej w konkretnych wypadkach pomocy czy psychoterapii. Umie, co jest niezwykle ważne, korzystać z koniecznej pracy zespołowej w pracy zawodowej.	EUK7_U2, EUK7_U5, EUK7_U6
K1	Kompetencje społeczne: Potrafi wypracować podstawowe kompetencje prowadzenia badań diagnostycznych oraz planowania i realizowania podstawowych oddziaływań pomocowych w zakresie tzw. wrażliwości klinicznej oraz klinicznego podejścia do pacjentów i klientów tzn. rozumienia i akceptowania motywów ich zachowania, postawy empatycznej i gotowości wspierania i niesienia pomocy przy respektowaniu podstawowych zasad etyki zawodu psychologa.	EUK7_KS1, EUK7_KS3

5. Treści programowe

Wykład (18 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 6)
Wyk1	Definicja psychologii klinicznej i jej zadania. Psychologia kliniczna w ujęciu szerokim i wąskim Zakres zastosowań psychologii klinicznej (tradycyjne i współczesne). Pojęcie responsywności w odniesieniu do psychologii klinicznej. Krótkie omówienie tradycyjnych i powstających subdyscyplin psychologii klinicznej. Przypomnienie relacji łączącej psychologię kliniczną z psychologią kliniczną dzieci i młodzieży, z kliniczną neuropsychologią, kliniczną psychologią zdrowia a przede wszystkim zaś z psychopatologią.
Wyk2	Przedstawienie wybranej orientacji ważnej dla psychologii klinicznej. Podejście patogenetyczne i salutogenetyczne. Szczegółowa charakterystyka podejścia salutogenetycznego. Analiza pojęcia : norma , normalność i zdrowie. Istota zaburzeń klinicznych i ich uwarunkowania. Przegląd problemów klinicznych z uwzględnieniem ich specyfiki. w odniesieniu do okresu życia. Rozumienie istoty zaburzeń klinicznych w odniesieniu do okresu życia.
Wyk3	Podstawy poznawania diagnostycznego w psychologii klinicznej. Psychologia kliniczna a współczesne klasyfikacje zaburzeń psychicznych i rozwojowych w biegu życia. Zmiany w rozumieniu istoty zaburzeń klinicznych człowieka w odniesieniu (w odniesieniu do okresów rozwojowych).
Wyk4	Pierwszy kontakt kliniczny. Obserwacja, wywiad i analiza wytworów jako źródło informacji diagnostycznej i pierwszych hipotez klinicznych . Wprowadzenie do diagnozy funkcjonalnej.
Wyk5	Współczesne kierunki i rodzaje pomocy psychologicznej. Doradztwo, terapia i profilaktyka. Problem pseudoterapii w psychologii klinicznej człowieka dorosłego.
Wyk6	Istota psychologii klinicznej dzieci i młodzieży. Wprowadzenie do wybranych zagadnień klinicznych. Uwarunkowania problemów klinicznych dzieci i młodzieży. Specyfika zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i dorastania. Schorzenia układu nerwowego a standardy postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w okresie dzieciństwa i dorastania. Charakterystyka zaburzeń osobowości i zaburzeń lękowych. Neuronalne podłoże zaburzeń osobowości i lęku. Specyfika lęków dziecięcych i depresji dziecięcej. Przybliżenie problematyki zaburzeń emocjonalnych. Istota, przyczyny i konsekwencje zaburzeń emocjonalnych.
Wyk7	Problemy kliniczne okresu dorosłości, szczególnie późnej dorosłości. Problemy zdrowotne fizyczne i psychiczne. Starzenie się pierwotne układu nerwowego (fizjologiczne) a starzenie się wtórne. Wybrane teorie długowieczności i starzenia się .

Wyk8	Wybrane , kliniczne postacie otępień : w przebiegu choroby Alzheimera, poudarowe, z ciałami Lewy'ego, otępienie czołowo-skroniowe i inne. Zaburzenia psychiczne i zachowania u chorych z łagodnym i umiarkowanym otępieniem. Psychopatologia okresu późnej dorosłości. Specyfika zaburzeń depresyjnych w otępieniu. Depresja i apatia w różnych typach otępień oraz w łagodnych zaburzeniach poznawczych. Zaburzenia psychotyczne w otępieniu. Problemy neurologopedyczne u osób w okresie późnej dorosłości.
Wyk9	Aspekty etyczne w sprawowaniu opieki nad pacjentem z niepełnosprawnością , problemami z komunikowaniem się i in.. Model zawodowy psychologa klinicznego, ze szczególnym uwzględnieniem psychologa klinicznego jako terapeuty.

Ćwiczenia (18 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 6)
Cw1	Definicja psychologii klinicznej, jej zadania, diagnoza oraz terapia. Przybliżenie podstawowej wiedzy z zakresu czterech subdyscyplin takich jak : psychologia kliniczna człowieka dorosłego, psychosomatyka, psychologia kliniczna dzieci i młodzieży oraz neuropsychologia kliniczna.
Cw2	Przedstawienie przez studentów roli OUN - w prawidłowej realizacji podstawowych zadań rozwojowych w biegu życia. Rozwój i starzenie się OUN. Przegląd problemów klinicznych i ich specyfiki w odniesieniu do okresu życia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu prenatalnego i okresu późnej dorosłości.
Cw3	Analiza pojęcia psychologia zaburzeń oraz omówienie współcześnie obowiązującej klasyfikacji zaburzeń psychicznych. Omówienie etiologii i patomechanizmu zaburzeń psychicznych oraz najnowszych poglądów na psychologię zaburzeń.
Cw4	Omówienie zagadnień stresu i zaburzeń przystosowania. Analiza zaburzeń na tle lękowym. Omówienie objawów strachu i lęku oraz dokonanie przeglądu zaburzeń lękowych. Istota fobii (specyficznych i społecznych), zespołu paniki z agorafobią i bez niej, zespołu lęku uogólnionego. Przyczyny psychospołeczne i biologiczne zaburzeń obsesyjno-kompulsyjnych.
Cw5	Zaburzenia nastroju i samobójstwa, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń w okresie dorastania i późnej dorosłości. Analiza czynników społeczno-kulturowych jako przyczyny zaburzeń afektywnych.
Cw6	Omówienie zaburzeń związanych z substancjami psychoaktywnymi i inne zaburzenia związane z uzależnieniami. Demograficzny aspekt alkoholizmu. Obraz kliniczny nadużywania alkoholu i uzależnienia. Czynniki biologiczne w nadużywaniu alkoholu i uzależnieniu od niego. Wybrane zaburzenia związane z uzależnieniem: hiperotyłość i patologiczny hazard.
Cw7	Wybrane problemy zaburzenia osobowości. Kliniczne cechy zaburzeń osobowości oraz kategorie tych zaburzeń. Analiza trudności związanych z rozpoznawaniem zaburzeń osobowości.
Cw8	Specyfika okresu późnej dorosłości. Starzenie się fizjologiczne i patologiczne. Wybrane teorie starzenia się i długowieczności. Istota otępienia i jego rodzaje. Szczegółowa analiza otępienia w przebiegu choroby Alzheimera, otępienia skroniowo-czołowego, poudarowego i w chorobie Parkinsona.
Cw9	Rola pierwszego kontaktu klinicznego. Obserwacja, wywiad i analiza wytworów jako źródło informacji diagnostycznej i pierwszych hipotez klinicznych. Praktyczne ćwiczenia w zakresie pomocy psychologicznej (doradztwo, terapia i profilaktyka).

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady
M20	Uczenie się w oparciu o problem
Ćwiczenia	
M1	Analiza przypadków
M16	Praca w grupach
M17	Prezentacja multimedialna
M19	Studium przypadku

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	18 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	18 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
zapoznanie się z literaturą, przygotowanie projektu	114 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	150 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	6 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę z ćwiczeń obejmuje: obecność na zajęciach, aktywność w formie prezentacji problemu, analizy przypadków, zadawanych pytań i dyskusji oraz pozytywnej oceny z kolokwium podsumowującego. Zaliczenie z ćwiczeń jest konieczne, by przystąpić do egzaminu końcowego. Egzamin z przedmiotu w formie testu wyboru.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	od 90 do 100% punktów z puli pytań.
Na ocenę 4,5:	od 80 do 89% punktów z puli pytań.
Na ocenę 4:	od 70 do 79% punktów z puli pytań.
Na ocenę 3,5:	od 60 do 69% punktów z puli pytań.
Na ocenę 3:	od 50 do 59% punktów z puli pytań.

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalna jedna nieobecność), od 90% punktów z kolokwium, aktywność własna studentów.
Na ocenę 4,5:	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalna jedna nieobecność), od 80 do 89% punktów z kolokwium, aktywność własna studentów.
Na ocenę 4:	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalna jedna nieobecność), od 70 do 79% punktów z kolokwium, aktywność własna studentów.
Na ocenę 3,5:	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalna jedna nieobecność), od 60 do 69% punktów z kolokwium, aktywność własna studentów.
Na ocenę 3:	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalna jedna nieobecność), od 50 do 59% punktów z kolokwium

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Cummings J.L., Mega M.S. (2005) Neuropsychiatria. Wrocław, Urban& Partner [fragmenty]
2. Sęk H. (red.) (2013) Psychologia kliniczna. Warszawa, WN PWN [t. 2, fragmenty]
3. Leszek J. (red.) (2003) Choroby otępienne. Teoria i praktyka. Wrocław, Continuo.
4. Cierpiałowska L., Sęk H. (red.) (2016) Psychologia kliniczna. Warszawa, WN PWN.
5. Carson R.C., Butcher J.N., Mineka S. (2011) Psychologia zaburzeń. Człowiek we współczesnym świecie. Gdańsk, GWP [t. 1, fragmenty]

Literatura uzupełniająca

1. Namysłowska I. (red.) (2016) Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa, PZWL [całość]
2. Borkowska A.R., Domańska Ł. (red.) (2006) Neuropsychologia kliniczna dziecka. Warszawa, WN PWN [całość]
3. Gabryelewicz T., Barczak A., Barcikowska M. (2018) Otępienie w praktyce. Poznań, Termedia [całość]

10. Informacje dodatkowe dla studentów

Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

dr n. med. Maria Borczykowska-Rzepka (e-mail: mborczykowska-rzepka@365-afm.edu.pl)

dr Adam Pawlak (e-mail: apawlak@365-afm.edu.pl)

11. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

dr n. med. Maria Borczykowska-Rzepka (e-mail: mborczykowska-rzepka@uafm.edu.pl)

dr Joanna Franczyk-Glita (e-mail: jfranczyk-glita@uafm.edu.pl)

mgr Katarzyna Wójcik-Pyrć (e-mail: kwojcik-pyrc@afm.edu.pl)